

ІНСТИТУТ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ПРАВА

*Директор Інституту –
Андрусишин Богдан Іванович, доктор
історичних наук, професор, академік
Академії наук вищої школи України, за-
служений діяч науки і техніки України*

*Заступники директора:
з навчально-методичної роботи –
Морозова Ольга Олексіївна,
кандидат політичних наук, доцент*

*з наукової та виховної роботи –
Карнаух Анна Анатоліївна,
кандидат політичних наук, доцент*

**АНДРУСИШИН
Богдан Іванович**

«Юридичні читання», яких вже відбулося одинадцять.

В інституті стали виходити журнали і часописи, які є фаховими згідно з вимогами ВАК України з юридичних та політологічних дисциплін: «Економіка і право», «Юридичний журнал», «Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін».

Інститут має ділові контакти з Вищою соціально-політичною школою в м. Прага (Чехія), Білоруським педагогічним університетом, Вищою школою інформації та суспільно-юридичних наук в м. Бидгощ (Польща), Вищою школою управління

міста Гданськ (Польща), Вищою школою педагогічною імені Едукації народової в місті Кракові (Польща), платформою «Діалог Євразія» (Туреччина).

Таким чином, більш як 22-річний досвід Інституту політології та права НПУ імені М. П. Драгоманова свідчить про те, що він завжди займав провідне місце у підготовці політичних та правознавчих кадрів для освітньої галузі. І сьогодні інститут є на передніх рубежах у відповідній сфері діяльності. Звичайно, у цій діяльності є ще не використані резерви, до яких можна віднести проблеми, пов'язані з ефективністю здійснюваного навчально-виховного процесу, проведення наукових досліджень тощо. Проте загалом в активі інституту є вагомий творчий доробок, тисячі висококваліфікованих фахівців політологів і правознавців, які будують в Україні правову державу і громадянське суспільство.

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

*Завідувач кафедри – **Андрусишин Богдан Іванович**,
доктор історичних наук, професор*

Кафедру теорії та історії держави і права, що є правонаступницею кафедри юридичних наук (1993–1995 рр.), яку згодом перейменовано у кафедру правознавства (1995–1999 рр.), створено згідно з наказом ректора НПУ імені М. П. Драгоманова від 31 серпня 1999 р. № 182. Кафедру теорії та історії держави і права Інституту політології та права складають на 70 відсотків професорсько-викладацького складу доктори та кандидати наук. У штаті кафедри працюють: доктор

Інститут політології та права бере свій початок з соціально-гуманітарного факультету і є його правонаступником, що знайшло своє відображення у «Положенні про Інститут політології та права Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова», прийнятому Вченою радою університету 27 вересня 2007 р. і затвердженому ректором, членом-кореспондентом НАН України, академіком НАПН України В. П. Андрущенком.

Інститут політології та права є одним із провідних підрозділів в НПУ імені М. П. Драгоманова.

Головним завданням Інституту політології та права є освітня, науково-практична підготовка високопрофесійних фахівців у галузі політології та права. На денній, заочній, дистанційній та екстернатній формах навчання проводиться зі спеціальностей «правознавство», «політологія», «державне управління» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Навчальний процес в Інституті політології та права забезпечують 29 професорів, докторів наук; 32 доценти, кандидати наук; 36 старших викладачів, асистентів.

Підготовка науково-педагогічних кадрів є важливим завданням дирекції і Вченої ради інституту.

В інституті працюють вчені ради по захисту докторських дисертацій з політичних та кандидатських з юридичних наук.

Протягом останніх років в інституті функціонують наукові школи провідних професорів з правознавства та політології, які очолюють Ю. С. Шемшученко, В. Д. Бабкін, Б. І. Андрусишин, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко.

Важливими віхами в науковому житті інституту є щорічні міжнародні науково-практичні конференції

Професорсько-викладацький склад кафедри теорії та історії держави і права

юридичних наук, професор Бабкін Володимир Дмитрович; кандидат юридичних наук, професор Огірко Ростислав Семенович та 4 кандидати наук, доценти – Дьоміна Оксана Сергіївна; Кушинська Лариса Анатоліївна; Макарова Олена Василівна; Токарчук Ольга Володимирівна; старший викладач, кандидат юридичних наук Шитий Станіслав Ігорович; викладач, кандидат юридичних наук Кархут Ольга Ярославівна; старші викладачі: Кислюк Олександр Іванович, Деркачова Наталія Олександрівна; викладач Мудролюбова Наталія Олександрівна.

Серед сумісників кафедри 7 докторів юридичних та історичних наук, професорів: Андрусишин Богдан Іванович, Акуленко Віктор Іванович, Гуз Анатолій Михайлович, Костицький Василь Васильович (член-кореспондент НАПрН України), Мацок Анатолій Романович, Пилипчук Володимир Григорович (член-кореспондент НАПрН України), Стеценко Валентина Юріївна; 6 кандидатів наук: Білозьоров Євген Вікторович, Бучма Олег Васильович, Карнаух Анна Анатоліївна, Касперський Ігор Петрович, Кулакова Наталія Володимирівна, Опольська Наталія Михайлівна, головний спеціаліст Міністерства юстиції Ригун Наталія Володимирівна.

Кафедрою налагоджено тісну співпрацю з Інститутом держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Інститутом законодавства Верховної Ради України та іншими науковими та суспільно-політичними організаціями й установами. Вагомою є участь кафедри в діяльності Української академії політичних наук (професори В.Д. Бабкін, Б. І. Андрусишин – академіки УАПН), Національної академії правових наук України.

Професорсько-викладацький склад кафедри кримінального права та процесу

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА

Завідувач кафедри – *Шимон Світлана Іванівна*, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного та трудового права

Кафедру цивільного та трудового права було засновано рішенням Вченої ради університету від 7 квітня 2011 р. у результаті поділу кафедри цивільного та кримінального права, що було здійснено відповідно до Концепції розвитку Інституту політології та права. Створення у структурі Інституту політології та права кафедри цивільного та трудового права є свідченням традиційного підходу до організації навчального процесу студентів юридичної спеціальності і зумовлено провідною роллю цивільного права в правових системах країн континентального типу та його впливом на формування юридичної освіти.

Нині на кафедрі цивільного та трудового права працюють: професор Н. М. Пархоменко, доценти Л. С. Дубчак, Л. Ф. Купіна, О. М. Кононець, О. С. Можайкіна, асистенти Г. С. Співак, Л. П. Погоріла, В. М. Чернега.

Очолує кафедру доктор юридичних наук Шимон Світлана Іванівна, яка є авторкою понад 170 наукових та навчально-методичних праць у галузі цивільного та сімейного права, зокрема, навчально-методичних посібників з цивільного та сімейного права, навчального посібника «Цивільне та торгове право зарубіжних країн», навчального посібника «Сімейне право», низки колективних підручників з грифом МОН, колективних монографій, трьох науково-практичних коментарів до Цивільного кодексу України, а також численних праць у провідних фахових юридичних виданнях України.

Кафедра підтримує наукові зв'язки з іншими науковими установами та освітніми закладами України. Зокрема, плідною є співпраця з відділом проблем цивільного, трудового та підприємницького права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, кафедрою цивільного права Національного університету ім. Т. Г. Шевченка, кафедрою цивільно-правових дисциплін Національної академії прокуратури України та іншими науковими установами.

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

Завідувач кафедри – *Мікулін Віктор Петрович*, доктор юридичних наук, професор

Кафедра кримінального права та процесу заснована 29 серпня 2011 р. в результаті реорганізації кафедри цивільного та кримінального права. Кафедра кримінального права та процесу є однією з провідних кафедр, яка забезпечує викладання таких навчальних дисциплін: «Кримінальне право України» (Загальна та Особлива частини), «Кримінально-процесуальне право», «Судові та правоохоронні органи України», «Криміналістика», «Кримінологія», «Кримінально-виконавче

право», «Основи судово-медичної експертизи», «Теорія кваліфікації злочинів», «Особливості юридичної відповідальності неповнолітніх» та «Правові аспекти управління навчальним закладом».

На кафедрі працюють: доктор юридичних наук, професор Віктор Петрович Мікулін, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри Віктор Васильович Гевко, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри Михайло Іванович Костін, кандидат юридичних наук, доцент Руслан Геннадійович Песцов, кандидат юридичних наук, доцент Юлія Михайлівна Жмур, кандидат юридичних наук, старший викладач Валентина Василівна Кончаковська, старший лаборант Ірина Миколаївна Мотишина.

Завідувачем кафедри є доктор юридичних наук, професор, генерал-майор СБУ Віктор Петрович Мікулін.

Професорсько-викладацький склад кафедри бере активну участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах, присвячених різним проблемам в галузі кримінального права та процесу.

Кафедра кримінального права та процесу підтримує тісні зв'язки з іншими науково-дослідними інститутами, освітніми закладами та органами державної влади і управління. Зокрема, гарною традицією кафедри стали щорічні ознайомчі екскурсії для студентів спеціальності «Правознавство» в Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, проведення щорічних відкритих лекцій з актуальних питань у сфері попередження злочинності. Так, з метою виконання Плану заходів Національної кампанії «Стоп насильству!» на період до 2015 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01 грудня 2010 року № 2154, викладачами кафедри кримінального права та процесу спільно з Департаментом по боротьбі зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, МВС України та координаторами по превентивній роботі міжнародної громадської організації «А 21» було проведено відкриту лекцію «Проблеми торгівлі людьми: шляхи протидії».

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК

Завідувач кафедри – Бабкіна Ольга Володимирівна, доктор політичних наук, професор

24 листопада 1992 р. Наказом ректора Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького № 305 було прийнято рішення про перейменування кафедри соціально-політичних дисциплін на кафедру політології і соціології. З 1993 року кафедру очолює перший доктор політичних наук в Україні, професор, заслужений працівник освіти України, академік Академії політичних наук України, відмінник освіти України Ольга Володимирівна Бабкіна. 8 вересня

2003 р. Наказом ректора № 259 кафедру політології і соціології реорганізовано й утворено кафедру політичних наук, яка є випусковою для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «магістр», «спеціаліст» за спеціальністю «Політологія».

Професорсько-викладацький склад кафедри політичних наук на 80% складається з докторів та кандидати наук. У штаті кафедри працюють: доктори політичних наук, професори – Ольга Володимирівна Бабкіна, Іван Михайлович Варзар, Олена Вікторівна Новакова, Марина Анатоліївна Остапенко; 6 кандидатів наук, доцентів – Юлія Іванівна Волощук, Ольга Ярославівна Волянчук, Ірина Анатоліївна Горбатенко, Анна Анатоліївна Карнаух, Олександр Васильович Поляков, Леся Миколаївна Радченко; 2 старших викладачі – Лілія Михайлівна Зайченко і Андрій Іванович Козенюк; 2 викладачі – Дмитро Юрійович Гаврилюк і Оксана Миколаївна Козлова. Серед сумісників кафедри 6 докторів політичних наук, професорів: В. М. Бебик, К. О. Ващенко, В. П. Горбатенко, М. А. Дмитренко, Г. І. Зеленько, С. О. Телешун; 3 кандидати наук, доценти: С. Ф. Джердж, О. С. Дьоміна, С. Г. Цибін.

На кафедрі політичних наук, починаючи з 90-х років ХХ ст., сформовано науково-теоретичну та педагогічну школу «Концептуальні засади розвитку політичних наук», яку очолює доктор політичних наук, професор О. В. Бабкіна. Представниками цієї школи є доктор політичних наук, професор І. М. Варзар, доктор політичних наук, професор В. П. Горбатенко, доктор політичних наук, професор О. В. Новакова, доктор політичних наук, професор М. А. Остапенко та інші викладачі кафедри.

Кафедрою налагоджено тісну співпрацю з Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, Інститутом держави і права ім. В. М. Корецького НАН України та іншими науковими та суспільно-політичними організаціями й установами. Вагомою є участь кафедри в діяльності Академії політичних наук України (професори О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко, Б. І. Андрусин, І. М. Варзар – академіки УАПН). Професори О. В. Бабкіна і В. П. Горбатенко є членами навчально-методичних комісій Міністерства освіти і науки України з розробки стандартів спеціальності «Політологія». Також кафедра політичних наук підтримує тісні зв'язки з науковими та освітніми установами зарубіжних країн.

З історії кафедри політології та соціології

КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

Завідувач кафедри – Салтовський Іван Олександрович, кандидат юридичних наук, доцент

Кафедра правознавства створена 6 травня 1990 року наказом (№ 100) ректора Університету. В 1992–2003 роках кафедру очолював проф. В. П. Пастухов, з 2003 по 2007 рік завідувачем кафедри була доц. І. К. Омельченко, з листопада 2007 року кафедрі очолює доц. І. О. Салтовський.

Кафедра забезпечує викладання курсу «Правознавство», «Основи конституційного права України» в більшості Інститутів Університету, а з 1 вересня 1989 року розпочала підготовку на історичному факультеті (нині – Інститут історичної освіти) педагогів за спеціальністю «вчитель історії і правознавства». Співробітники кафедри забезпечують викладання базових юридичних дисциплін в Інституті історичної освіти, а саме: «Конституційне право», «Теорія держави і права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Адміністративне право України», «Трудове право України», «Кримінальне право і процес (загальна та особлива частина)», «Кримінологія», «Правоохоронні органи», «Методика правового виховання», «Цивільне право», «Сімейне право», «Історія політичних і правових вчень», «Міжнародне право» тощо.

Викладачами кафедри підготовлено низку навчальних посібників та підручників: «Трудове право», 1999 р., «Управління трудовим процесом в школі: правове регулювання», 1993 р. (проф. В. П. Пастухов та ін.), «Цивільне право України. Правові основи підприємництва», 1994 р. (проф. О. А. Підпригора), «Теорія держави і права», 1995 р. (проф. В. В. Копейчиков, В. П. Пастухов та ін.), «Загальна теорія держави і права», 1997 р. (проф. В. В. Копейчиков, В. П. Пастухов та ін.), «Основи конституційного права України», 1997 р., 1998 р. (проф. В. В. Копейчиков, В. П. Пастухов та ін.), «Зайнятність населення України», 1998 р. (проф. М. Л. Головка, В. П. Пастухов), «Основи правознавства», 1998 р., 2000 р. (проф. В. П. Пастухов, доц. В. Ф. Пеньківський та ін.), «Методичні рекомендації щодо виконання дипломних робіт з правознавства», 2004 р. (доц. І. К. Омельченко, Л. П. Грузінова, І. О. Салтовський), «Міжнародно-правові аспекти розвитку діалогу між цивілізаціями», 2009 р. (доц. Р. В. Губань),

«Правове регулювання адміністративно-територіального устрою України: вступ до курсу», 2011 р. (доц. Р. В. Губань), «Правова спадщина козацько-гетьманської доби (1648–1764 роки)», 2013 р. (М. О. Ярошенко, О. І. Бубела, В. І. Маковський), «Основи правового регулювання адміністративно-територіального устрою України» (доц. Р. В. Губань) тощо.

Над виконанням зазначених завдань на кафедрі в різні часи працювали і працюють висококваліфіковані кадри: дійсні члени Академії правових наук України, доктори юридичних наук, професори В. В. Копейчиков, О. А. Підпригора; доктори юридичних наук, професори С. С. Яценко, В. Л. Мунтян, І. К. Туркевич, В. П. Пастухов, Н. С. Прозорова; доценти І. О. Салтовський, І. О. Середа, П. А. Чеберяк, М. І. Семененко, О. Л. Слюсаренко, В. Ф. Пеньківський, І. А. Вартилицька; кандидат юридичних наук, доцент Р. В. Губань; старші викладачі В. М. Хвостенко, М. О. Ярошенко та інші.

КАФЕДРА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Завідувач кафедри – Вернидуб Роман Михайлович, Кандидат фізико-математичних наук, професор

Кафедру освітньої політики було створено за ініціативи ректора Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова академіка В. П. Андрущенка відповідно до рішення Вченої ради університету від 7 квітня 2011 року. Враховуючи міждисциплінарну сферу знань освітньої політики, до складу кафедри увійшли фахівці різних професійних спрямувань, зокрема, в галузі філософії освіти, педагогіки, політології, правознавства, державного управління тощо.

Станом на 2015 рік колектив кафедри освітньої політики об'єднує 12 науково-педагогічних працівників, з яких мають наукову ступінь доктора наук – 2, кандидата наук – 7. Очолює кафедру проректор з навчально-методичної роботи, професор Р. М. Вернидуб.

Місією кафедри освітньої політики є науково-методична та навчальна діяльність, спрямована на розкриття закономірностей процесу формування освітньої політики з огляду на загальнонаціональний і міжнародний вимір, особливостей розвитку державної політики у сфері освіти за умов державного суверенітету України

Професорсько-викладацький склад кафедри правознавства

Професорсько-викладацький склад кафедри освітньої політики

Професорсько-викладацький склад кафедри політичних наук

та в історичній ретроспективі; аналіз стратегії державної освітньої політики в країнах світу, зокрема Європейського Союзу, та можливостей їх застосування в Україні, стратегічних пріоритетів у плануванні та впровадженні освітньої політики в Україні; розроблення на цій основі підходів до удосконалення системи формування професійної готовності студентів освітнього рівня «спеціаліст» і «магістр» до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Колектив кафедри виконує значний обсяг навчальної роботи, пов'язаної насамперед з викладанням навчального курсу «Освітня політика» з середньорічним обсягом навчального навантаження більше 5 тисяч годин. Крім того, орієнтованість курсу на сучасні тенденції розвитку і реалізації освітньої політики України та провідних держав світу вимагає від викладачів кафедри постійного оновлення змісту навчальної дисципліни, коригування робочих навчальних програм, лекційних матеріалів, планів семінарських занять, завдань до самостійної роботи студентів, доповнення курсу актуальною інформацією з сайтів Верховної Ради України, Міністерства освіти і науки, інших засобів масової інформації.

КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

*Завідувач кафедри – Дмитренко Степан Петрович,
кандидат політичних наук, доцент*

У 2003 році у результаті реорганізації кафедри політології та соціології, у зв'язку з розширенням напрямів підготовки фахівців-політологів, а також диференціацією завдань загальнополітологічної та спеціально політологічної підготовки студентів було створено кафедру соціально-політичних дисциплін. У 2009 році її перейменовано на кафедру політології та державного управління.

Із вересня 2006 р. кафедру соціально-політичних дисциплін (з 2009 р. — кафедру політології та державного управління) очолював доктор політичних наук, професор, заслужений економіст України, державний службовець II рангу Костянтин Олександрович Ващенко.

Із вересня 2013 р. кафедру політології та державного управління очолює кандидат політичних наук, доцент Степан Петрович Дмитренко.

Комплексною науково-дослідною темою кафедри політології та державного управління є «Проблема громадянського суспільства та його розвиток в Україні». У рамках цієї проблематики плідно працюють проф. К. О. Ващенко, доц. О. С. Дмитренко, доц. С. П. Дмитренко, доц. Н. В. Жабінець, ст. викл. І. А. Ісаєнко та ст. викл. І. А. Семенець-Орлова.

КАФЕДРА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

*Завідувач кафедри – Булда Анатолій Андрійович,
доктор педагогічних наук, професор*

Кафедра методики викладання соціально-гуманітарних дисциплін починає свою історію з рішення Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова від 29 серпня 2003 р. (протокол № 1). Як зазначалося в цьому рішенні, з метою оптимізації навчально-виховного процесу, підвищення якісного рівня підготовки фахівців, забезпечення високого рівня викладання політології та соціології на непрофільних факультетах та посилення методичної підготовки було видано Наказ Ректора університету № 259 від 8 вересня 2003 р. про створення кафедри методики викладання соціально-гуманітарних дисциплін.

З січня місяця 2004 р. завідувачем кафедри було призначено доктора педагогічних наук, професора А. А. Булду.

Штат кафедри методики викладання соціально-гуманітарних дисциплін: доцент О. О. Морозова, доцент О. М. Чижова, старший викладач І. В. Сулима-Камінська. Викладачі кафедри під керівництвом професора А. А. Булди проводять заходи, пов'язані з виховною роботою серед студентської молоді, їхньою професійною орієнтацією на педагогічну роботу.

Кафедра методики має тісні зв'язки з інститутом педагогіки НАПН України. Останнім спільним заходом було проведення наукової конференції, присвяченої 100-річчю з дня народження відомого методиста, історика М. М. Лисенка.